

Додаток 3

Фрагментарність і хаотичність джерельної бази, невідповідність критеріям самодостатності та комплексності

Аксіомою сучасної історичної науки є необхідність формування самодостатньої (репрезентативної) джерельної бази дослідження. Без досягнення цієї цілі неможливо отримати вірогідні наукові результати.

У дисертації О. Стасюк проблема самодостатності джерельної бази навіть не була поставлена як завдання. Текст відповідного параграфа однозначно свідчить, що джерела підібрані хаотично й винятково задля створення хибного враження “повноти джерельної бази”. У дисертації не аналізуються інформаційні можливості джерел та прогалини, а також обмеження на дослідження, які накладають останні, що неприпустимо. Інформативність тієї чи іншої групи джерел стверджується голосливо (с. 87).

У дисертації не досягнуто ні територіальної, ні конкретно-проблемної репрезентативності джерельної бази. Про це виразно свідчить той факт, що в дисертації бракує аналізу функціонування інституту уповноважених у більшості районах УСРР.

Повністю проігноровано районні газети з 490 районів із загальної кількості 503. А із нібито залучених 13-ти районних газет (в основному з Чернігівщини) використано лише одиничні номери, що кричуще обмежує джерельну базу.

О. Стасюк перелічує в параграфі й у списку використаних джерел та літератури значну кількість збірників документів. Але **жодного разу** не використовує більшості з них, зокрема:

Безкровна війна. Мовою архівних документів про голод 1921–1923, 1932–1933 рр. Збірник документів і матеріалів. Кіровоград, 2003.

Голод та голодомор на Поділлі 1920–1940 рр. Збірник документів та матеріалів. Обласна редколегія науково-документальної серії книг “Реабілітовані історією” (голова І. Гамрецький, заступник голови В. Лациба, С. Нешик та ін. / Автори-упоряд. : Р. Подкур, В. Васильєв, П. Кравченко, В. Лациба та ін. Вінниця, 2007.

Голод: Хроніка, документи та матеріали голоду 1921–1923, 1932–1933 років на Криворіжжі / Уклад. О.О. Мельник. Кривий Ріг: Вид. дім, 2003.

Голодомор 1932–1933 рр. в Україні за документами ГДА СБУ : Анотований довідник / В. М. Даниленко (відп. упоряд.), Л. Л. Аулова, В. В. Лавренюк. Львів : Центр досліджень визвольного руху, 2010.

Голодомори на Запоріжжі (1921-1922, 193-1933, 1946-1947 рр.). Статті, документи, спогади. «Спокута» Альманах. №№ 8-9. Запоріжжя: Дніпровський металург, 2008. Науково-редакційний підрозділ "Реабілітовані історією" при Запорізькій облдержадміністрації. 246 с.

Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки. Листопад 1918 – листопад 1920 рр. : Док. і матеріали. У 2-х т. 3-х ч. Т. 1 / Упоряд. : В. Верстюк (керівник) та ін. Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 2006.

Діяльність місцевих органів державної влади на Правобережжі у добу Гетьманату Павла Скоропадського. Зб. документів, матеріалів та світлин / упоряд. Галатир В. В., Олійник Ю. В., Павлунішена Т. Д., Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2014.

Миколаївщина в голодних 1921–1923. *Голодомори ХХ століття на території*. Миколаїв: Видавництво «Шамрай», 2008. (**Додатковий коментар**: це видання у Списку джерел та літератури вказано тричі – як пп. 352, 484 та 608).

Настрої та поведінка населення Поділля в умовах сталінської революції “згори”. 1928–1940 / Авт. вступ. ст. В. Васильєв, Р. Подкур; упоряд.: Р. Подкур, В. Васильєв, П. Кравченко, В. Петренко. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2013.

Настрої та поведінка населення Чернігівщини в умовах сталінської революції “згори”. 1928–1938 / Авт. вступ. ст. та упоряд.: О. Коваленко, Р. Подкур, В. Васильєв, О. Лисенко. Чернігів: Видавець Лозовий В. М., 2012. (**Додатковий коментар**: Використано не джерела, а лише вступну статтю).

Національні відносини в Україні у ХХ ст. Збірник документів та матеріалів / Упоряд. М. І. Панчук, І. Л. Гошуляк. Київ : Наук. думка, 1994.

Справа “Української філії Трудової селянської партії” / Упоряд. : Т. Ф. Григор’єва, В. І. Очеретянко. Київ : Головна редколегія “Реабілітовані історією”, 2010.

Українська Центральна Рада: документи і матеріали : У 2 т. / Нац. акад. наук України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 1996-1997.

Український хліб на експорт: 1932–1933 / Упоряд. : В. Сергійчук. Редкол. : Г. Боряк, Р. Круцик, Ю. Куляс та ін. Київ : ПП Сергійчук М. І., 2006.

Шитюк М., Горбуров К. Миколаївщина в голодних 1921-1923, 1932-1933, 1946-1947 роках. Миколаїв: Вид-во Ірини Гудим, 2007.

Лише один документ використано із збірника “Голод 1932–1933 рр. в Україні: злочин влади – трагедія народу: документи і матеріали / Держ. ком. архівів України, Центр держ. архів громад. об’єднань України; кол. упоряд. : В. С. Лозицький (кер.) [та ін.] – К. : Генеза, 2008”.

Вибірковість та формалізм у формуванні джерельної бази, зокрема, у використанні архівних документів; невідповідне використання археографічних публікацій як і перехресне замовчування вже опублікованих джерел та їхнє видання за такі, що вперше вводяться до наукового обігу, засвідчують недоброчесність джерелознавчої складової дисертаційного дослідження. З огляду на базовий характер історіографічного та джерельного аналізу у справі формулювання кваліфікаційних засад дисертаційного дослідження як такого, доводиться визнати непоправні деформації в аналітичній складовій роботі і, відповідно, у висновках, винесених на захист.